

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Süleyman SOYLU tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Alican ÖNLÜ
Tunceli Milletvekili

Türkiye'de 6 Şubat 2023 tarihinde Maraş merkezli 7.7 büyüklüğünde ve 7.6 büyüklüğünde iki büyük deprem meydana gelmiş, Maraş, Adıyaman, Malatya, Diyarbakır, Urfa, Antep, Kilis, Osmaniye ve Hatay'da büyük bir yıkım gerçekleşmiştir. Maraş merkezli depremlerin ardından 20 Şubat 2023 tarihinde Hatay merkezli 6.4 ve 5.8'lik iki deprem daha meydana gelmiş ve yıkımın etkisi daha da artmıştır. Daha binlerce enkaz kaldırılmamışken İçişleri Bakanlığından yapılan son açıklamaya göre Türkiye'de yaşanan depremlerde resmi rakamlarca en az 43 bin 556 kişinin yaşamını yitirdiğini belirtilmiştir. Uzmanlara göre ise gerçek tablo çok daha ağırdır. Yüzbinlerin üzerinde yurttaşın yaşamını yitirdiğini ifade edilmektedir. Yaşanan depremler ve sonrasında oluşan büyük yıkımda açıkça göstermiştir ki depremlere ilişkin ülkemizde ciddi hiçbir hazırlık yapılmamış, binalar güçlendirilmemiş, kaçak yapılara göz yumulmuş, imar aflarıyla, rant ve talan politikalarıyla göz göre göre felakete kapı aralanmıştır. Ayrıca deprem sonrasında yaşanan insani krizin tek bir merkezden yönetilmesinin mümkün olmadığı, yerel yönetimlerin güçlü olduğu bir idari ve siyasi sisteme ihtiyaç olduğu ortaya çıkmıştır. Yerinden ve özerk yönetimi esas alan, iktidarı değil yaşamı, doğayı ve toplumu merkeze koyan bir sistemle ancak doğa olayları ve afetlerden en az zararla kurtulabiliriz.

Uzmanlar fay hatları üzerinde stres transferleri olduğunu, her an yıkıcı boyutlarda yeni depremler meydana gelebileceğini bir an önce gerekli önlemlerin alınması gerektiğinde uyarılar yapmaktadırlar. Daha önce Maraş depreminin de uyarısını yapan bilim insanları Hatay'da meydana gelen 6,4 büyüklüğündeki depremin ardından Adana, Elâzığ, Tunceli, Bingöl, Hakkâri, Kıbrıs ve İstanbul illeri için ciddi uyarılarda bulunmaktadırlar. Özellikle bölgedeki fay hatlarında oluşan stres transferi nedeniyle Malatya ve çevresindeki Tunceli Ovacık ve Nazimiye-Karakoçan fayları üzerinde de benzer nedenlerle dikkatli olunması şeklinde ifadeler kullanmaktadırlar.

Bu kapsamda vekili olduğum Dersim ilinde coğrafi koşullar, iklim koşulları ve ulaşım koşulları göz önüne alınarak deprem riskine karşı vakit kaybetmeksizin önlemlerin alınması ve yurttaşların bu önlemler hakkında bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Dersim ilinin deprem riski nedir? Dersim'in hangi bölgeleri daha yüksek risk altındadır ve bu bölgelerde yapılan yapılar depreme ne kadar dayanıklıdır? Bu konuda şu ana kadar bir denetim yapılmış mıdır?
- 2- Dersim ilindeki kamu kurumları ve özel sektör şirketleri deprem riskine karşı ne gibi önlemler almaktadır? Bu önlemler yeterli midir?
- 3- Dersim'de yaşanabilecek bir depremin simülasyonu yapılmış mıdır? Dersim ilindeki kamu kurumları ve yetkililer deprem riskine karşı ne gibi önlemler almaktadır? Bu önlemler yeterli midir?
- 4- Dersim ilindeki kamu kurumları, yerel yönetimler, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları yurttaşların deprem riskiyle ilgili farkındalık düzeylerini artırmak için ne gibi çalışmalar yapmaktadırlar?
- 5- Dersim'de deprem riskiyle ilgili olarak, Dersim'in coğrafi, iklim ve ulaşım koşulları da dikkate alınarak acil atılması gereken adımlar nelerdir?
- 6- Dersim'de yapıların depreme dayanıklılığının artırılması için gerekli önlemlerin alınması ve bu yapıların güvenli hale getirilmesi için gerekli ne çalışmalar yapılmaktadır?
- 7- Dersim'de olası bir deprem sonrasında kurtarma çalışmalarının hızlı ve etkili bir şekilde yapılabilmesi için yerel halkı ve Dersim'de yer alan kurumları da içeren Dersim Afet Planlaması hazırlanmış mıdır?
- 8- Dersim'de bulunan yerel yönetim, meslek odaları ve sivil toplum kuruluşlarıyla deprem gündemli acil bir toplantı almayı ve depreme hazırlıkların ve ekiplerin oluşturulması noktasında bir planlamanız var mıdır?
- 9- Dersim'de yaşanacak olası bir deprem sonrasında sağlık hizmetlerinin yürütülebilmesi için personel, ilaç ve tıbbi ekipmanlar yeterli midir? Dersim'de ki şehir hastanesi ve sağlık merkezleri depreme dayanıklı mıdır?
- 10- Dersim'de yaşanacak olası bir depremde merkez ve ilçelerde toplanma alanları ve sonrasında çadır ve konteynerlerin yerleştirileceği barınma alanları oluşturulmuş mudur?
- 11- Deprem sonrasında başta su ve gıda olmak üzere temel ihtiyaçların karşılanabilmesi için bir planlama ve hazırlık yapılmakta mıdır? Elektrik kesintilerine karşı kentin ihtiyaç duyacağı kadar jeneratör ve yakıt ayarlanmış mıdır?
- 12- Dersim'de yaşanacak bir deprem sonrasında yurttaşlara yönelik psikolojik destek sunabilecek hizmetler noktasında bir eylem planı hazırlayacak mısınız?
- 13- Deprem sonrasında ortaya çıkan tüm krizlerin en önemli nedenlerinden biri de merkeziyetçi yönetim anlayışıdır. Bu kapsamda yerinden ve özerk yönetimleri esas alan idari ve siyasi bir sistemin oluşturulması için gereken yasal düzenlemeleri yapacak mısınız?